

Bruselj, 4.9.2019
COM(2019) 394 final

**SPOROČILO KOMISIJE SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU
PARLAMENTU, EVROPSKEMU SVETU, SVETU, EVROPSKI CENTRALNI
BANKI, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU, ODBORU
REGIJ IN EVROPSKI INVESTICIJSKI BANKI**

**Dokončanje priprav na izstop Združenega kraljestva iz Evropske unije 1. novembra
2019**

**SPOROČILO KOMISIJE SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU
PARLAMENTU, EVROPSKEMU SVETU, SVETU, EVROPSKI CENTRALNI
BANKI, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU, ODBORU
REGIJ IN EVROPSKI INVESTICIJSKI BANKI**

**Dokončanje priprav na izstop Združenega kraljestva iz Evropske unije 1. novembra
2019**

1. UVOD

Združeno kraljestvo je 29. marca 2017 v skladu s členom 50 Pogodbe o Evropski uniji (PEU) sporočilo, da namerava izstopiti iz Evropske unije. Na prošnjo Združenega kraljestva se je Evropski svet (člen 50) 11. aprila 2019 strinjal¹ z dodatnim podaljšanjem obdobja iz člena 50(3) PEU do 31. oktobra 2019. Razen če bo Združeno kraljestvo ratificiralo sporazum o izstopu² do 31. oktobra 2019 ali zahtevalo tretje podaljšanje, s katerim se bo Evropski svet (člen 50) soglasno strinjal, bo Združeno kraljestvo s 1. novembrom 2019 tretja država brez sporazuma, ki bi zagotovil urejen izstop.

Komisija je že na začetku pogajanj jasno izrazila stališče, da je urejen izstop Združenega kraljestva iz Evropske unije na podlagi sporazuma o izstopu najboljša rešitev. Kot Komisija stalno poudarja, bo izstop brez sporazuma povzročil znatne motnje tako v Združenem kraljestvu kot v EU-27. Ukrepi za nepredvidljive razmere lahko ublažijo le največje motnje zaradi izstopa brez sporazuma.

Do 31. oktobra 2019 je le še osem tednov. Zaradi kratkega časa do izstopa in političnih razmer v Združenem kraljestvu se je povečalo tveganje, da bo Združeno kraljestvo na ta datum izstopilo brez sporazuma. V skladu s pristopom, ki ga je Evropski svet (člen 50) poudarjal med celotnim procesom, se morajo vsi akterji še naprej pripravljati na vse možne rezultate. Zato bi morali vsi akterji zdaj opraviti še zadnje prilagoditve svojih načrtov za primer izstopa brez sporazuma 1. novembra 2019. Ne bi se smeli zanašati na predpostavko, da bo Združeno kraljestvo zaprosilo za tretje podaljšanje pred 31. oktobrom in da se bo Evropski svet (člen 50) z njim strinjal.

¹ Sklep Evropskega sveta (EU) 2019/584, UL L 101, 11.4.2019, str. 1. Sklep tudi določa, da se bo, če bo Združeno kraljestvo sporazum o izstopu ratificiralo pred 31. oktobrom, kot datum izstopa štel prvi dan meseca po zaključku ratifikacijskih postopkov. Evropski svet je na prošnjo Združenega kraljestva 22. marca 2019 že odobril prvo podaljšanje (Sklep Evropskega sveta (EU) 2019/476, UL L 80I, 22.3.2019, str. 1).

² Sporazum o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo (UL C 144I, 25.4.2019, str. 1).

2. PRAVICE DRŽAVLJANOV

Komisija je dosledno pojasnjevala, da je zaščita državljanov EU v Združenem kraljestvu in državljanov Združenega kraljestva v Evropski uniji prednostna naloga. Kot je navedeno v petem sporočilu o pripravljenosti na brexit z dne 12. junija 2019³, so države članice EU-27 sprejele nacionalne ukrepe za nepredvidljive razmere, s katerimi bi zagotovile, da lahko državljani Združenega kraljestva in njihovi družinski člani, ki niso državljani EU, po izstopu brez sporazuma ohranijo zakonito stalno prebivanje. Komisija je sodelovala z državami članicami EU-27, da bi zagotovila usklajen skupni pristop ob priznavanju, da je potrebna prožnost na nacionalni ravni. Komisija zagotavlja posodobljen pregled vseh nacionalnih ukrepov za nepredvidljive razmere glede pravic do prebivanja na svojih spletnih straneh o pripravljenosti na brexit⁴.

Državljan EU, ki prebivajo v Združenem kraljestvu, lahko najdejo informacije o svojih pravicah do prebivanja v Združenem kraljestvu na spletni strani vlade Združenega kraljestva⁵. Poleg prizadevanj diplomatskih predstavništev držav članic v Združenem kraljestvu bodo predstavništvo Komisije v Združenem kraljestvu in ustrezne službe v Bruslju še naprej pozorno spremljali ukrepe, ki jih je Združeno kraljestvo sprejelo v zvezi z nadaljnjim prebivanjem državljanov Unije v Združenem kraljestvu. V zvezi s tem bodo zainteresiranim državljanom zagotavljali informacije in strokovno znanje.

Čeprav so pravice državljanov na področju socialne varnosti v razmerju do Združenega kraljestva pred datumom izstopa zaščitene z ustrežno uredbo za nepredvidljive razmere⁶, nekatere države članice uvajajo tudi enostranske ukrepe za nepredvidljive razmere na nacionalni ravni za obdobje po izstopu. Ti ukrepi dopolnjujejo zaščito pravic socialne varnosti, zagotovljeno na ravni EU, na primer z uporabo načela seštevanja delovnih dob, zavarovanja in prebivanja v Združenem kraljestvu po izstopu ali z dodatnim varstvom pravic socialne varnosti za te državljane po izstopu. Komisija zagotavlja posodobljen pregled vseh nacionalnih ukrepov za nepredvidljive razmere na področju pravic socialne varnosti na svojih spletnih straneh o pripravljenosti na brexit⁷.

3. DOKONČANJE PRIPRAV V IZBRANIH SEKTORJIH

Komisija je v vsakem od prejšnjih petih sporočil o pripravljenosti na brexit⁸ zainteresirane strani pozvala, naj se pripravijo. Vsem zainteresiranim stranem bo še naprej zagotavljala informacije in nasvete. Države članice in zasebni subjekti, vključno z združenji in gospodarskimi zbornicami, bi prav tako morali državljanom in podjetjem še naprej zagotavljati informacije, ki jim bodo pomagale pri dokončanju njihovih priprav, tudi prek številnih forumov, vzpostavljenih posebej za ta namen.

Da bi podjetjem pomagala preveriti njihovo pripravljenost in opredeliti ukrepe, ki so še potrebni za dokončanje njihovih priprav na morebitni izstop brez sporazuma 1. novembra 2019, je Komisija na svojih spletnih straneh o pripravljenosti na brexit dala na voljo „kontrolni seznam za pripravljenost na brexit“⁹. Objavila je tudi obvestila deležnikom o

³ COM(2019) 276 final.

⁴ https://ec.europa.eu/info/files/overview-table-residence-rights-uk-nationals-eu27-member-states_sl.

⁵ <https://www.gov.uk/eusettledstatus>.

⁶ Uredba (EU) 2019/500 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. marca 2019 o uvedbi ukrepov za nepredvidljive razmere na področju koordinacije sistemov socialne varnosti po izstopu Združenega kraljestva iz Unije (UL L 85I, 27.3.2019, str. 35).

⁷ https://ec.europa.eu/info/files/overview-national-measures-area-social-security-coordination_sl.

⁸ 19.7.2018: COM(2018) 556 final/2; 13. 11. 2018: COM(2018) 880 final; 19. 12. 2018: COM(2018) 890 final; 10. 4. 2019: COM(2019) 195 final; 12. 6. 2019: COM(2019) 276 final.

⁹ <https://ec.europa.eu/info/files/brexit-preparedness-checklist>.

različnih vprašanjih za posamezne sektorje¹⁰. Podobna orodja so bila pripravljena na nacionalni ravni in s strani različnih poslovnih združenj. Vsi gospodarski subjekti se pozivajo k uporabi tovrstnih orodij.

Ta oddelek se osredotoča na izbrana področja, na katerih bo v prihodnjih mesecih potrebna nadaljnja in posebna pozornost.

3.1. Mejne formalnosti in trgovina

Izstop bo vplival na vse sektorje, ki trgujejo z Združenim kraljestvom, tako z blagom kot s storitvami. Če bo Združeno kraljestvo izstopilo iz Unije brez sporazuma, se morajo gospodarski subjekti zlasti v zvezi z blagovno menjavo od 1. novembra 2019 pripraviti na pomembne posledice izstopa na področjih carinskih formalnosti, posrednega obdavčenja in, kjer je primerno, sanitarnega in fitosanitarnega nadzora. Te posledice med drugim vključujejo uporabo carinskih formalnosti. Treba bo vložiti deklaracije, carinski organi pa bodo lahko zahtevali jamstva za morebitne ali obstoječe carinske dolgove. Za nekatero blago, ki vstopa v EU iz Združenega kraljestva ali je namenjeno iz EU v Združeno kraljestvo, se bodo lahko uporabljale tudi prepovedi ali omejitve, kar pomeni, da bodo morebiti potrebna uvozna ali izvozna dovoljenja.

Od 1. novembra 2019 bodo za blago iz Združenega kraljestva, ki vstopa v EU, veljale tudi carinske dajatve¹¹, za blago EU pa lahko veljajo carinske dajatve v Združenem kraljestvu. Povprečne tarife EU so približno 2,7 % za nekmetske proizvode, uvožene v Unijo, in 8,1 % za kmetijske proizvode¹². Mlečni izdelki so na primer obdavčeni v povprečju s 44,8 %, meso s 17,8 %, ribe z 11,4 %, oblačila z 11,5 % in avtomobili z 10 %¹³. Gospodarski subjekti EU-27 bi morali oceniti svoje dobavne verige in zagotoviti, da njihovi poslovni načrti upoštevajo te carine. Države članice bodo za uvoz blaga, ki vstopa v EU iz Združenega kraljestva, pobirale tudi davek na dodano vrednost.

Da bi od prvega dne po izstopu čim bolj zmanjšali motnje v trgovini z blagom, ki prečka mejo, morajo biti trgovci, prevozniki in špediterji iz vse Evrope, ki nameravajo prevažati blago v Združeno kraljestvo in iz njega, pripravljeni izpolniti vse zahtevane formalnosti. Te priprave morajo opraviti ne glede na to, kje imajo sedež. To vprašanje ne zadeva zgolj tistih s sedežem v regijah, ki mejijo na Združeno kraljestvo, ali ki imajo velik obseg trgovine z Združenim kraljestvom.

Vse strani, vključene v dobavno verigo, se morajo zavedati svoje odgovornosti za izpolnitev vseh zahtevanih formalnosti in bi morale zagotoviti, da so zahtevani dokumenti in potrdila ustrezni. Priprava na ustrezne formalnosti lahko zahteva svoj čas in vključuje stike z ustreznimi organi na obeh straneh meje. Prevoz blaga v okviru skupnega tranzitnega postopka bo zmanjšal formalnosti na mejnem prehodu¹⁴. Zaradi morebitnih motenj na mejah

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notice_sl.

¹¹ Tarife, ki se bodo uporabljale za blago, prineseno iz Združenega kraljestva na carinsko območje Unije od datuma izstopa bodo enake tarifam za blago s poreklom iz tretjih držav, s katerimi nima EU sklenjenih nobenih preferencialnih trgovinskih sporazumov. Veljavne tarife so navedene v podatkovni zbirki TARIC (https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=sl&Taric=&MinCharFts=3&EndPub=&MeasText=&Area=&callbackuri=CBU-0&Regulation=&LangDescr=&MeasType=&SimDate=20190902&StartPub=&LastSelectedCode=&OrderNum=&GoodsText=&Level=&Expand=false).

¹² https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/tariff_profiles19_e.pdf.

¹³ Vir: WTO World Tariff profile 2019.

¹⁴ https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-procedures/what-is-customs-transit/common-union-transit_en.

v času izstopa bi morali trgovci, prevozniki in špediterji preveriti razmere na svoji najpogosteje uporabljeni trgovinski poti in sprejeti ustrezne ukrepe.

Izvoz blaga s poreklom iz EU mora izpolnjevati ustrezne zahteve za upravičenost do trgovinskih preferencialov, odobrenih v okviru trgovinskih sporazumov¹⁵. Materiali, deli in komponente, ki izvirajo iz Združenega kraljestva in so vključeni v blago, proizvedeno v EU, se ne bodo šteli za materiale s poreklom iz EU. Gospodarski subjekti morajo zato prilagoditi svoje dobavne verige in zagotoviti, da so izvoženo blago ter vsi dokumenti in formalnosti v skladu z zahtevami pravil o poreklu iz ustreznih trgovinskih sporazumov.

Komisija je pripravila več obvestil in podrobnih smernic na področju carin, porekla, davka na dodano vrednost in trošarin, ki jih je mogoče najti na spletu¹⁶. Na spletu so na voljo tudi kratki e-tečaji o posledicah brexita na carinskem in davčnem področju ter praktični informativni listi o bistvenih carinskih konceptih¹⁷.

Komisija je v petem sporočilu o pripravljenosti na brexit z dne 12. junija 2019¹⁸ poudarila, da je prva faza komunikacijske kampanje že pokazala, da so nekatera podjetja ukrepala, vendar se morajo prizadevanja v vseh državah članicah nadaljevati do datuma izstopa. Komisija bo zdaj okrepila svojo večjezično komunikacijsko kampanjo¹⁹, namenjeno podjetjem v EU, ki se je začela 18. februarja 2019 in za katero so vse informacije javno dostopne²⁰.

Države članice, zlasti tiste, ki so glavne vstopne in izstopne točke za trgovino Evropske unije z Združenim kraljestvom, so veliko vložile v človeške vire in infrastrukturo, tako fizično (vključno z mejnimi kontrolnimi točkami) kot tehnološko, da bi olajšale pretok blaga na svojih mejah z Združenim kraljestvom. Poleg tega so te države članice že in še bodo sodelovale v informacijskih in komunikacijskih kampanjah, ki vsem zadevnim akterjem pojasnjujejo vse potrebne formalnosti v zvezi s carinskimi²¹ ter sanitarnimi in fitosanitarnimi kontrolami²². Trgovci, prevozniki in špediterji so pozvani, da se seznaniijo z ustreznimi formalnostmi, delovnimi postopki in tehnološko infrastrukturo, ki se uporablja na njihovi predvideni trgovinski poti²³.

¹⁵ Glej tudi obvestilo Komisije deležnikom na to temo: https://ec.europa.eu/info/files/preferential-rules-origin_sl.

¹⁶ https://ec.europa.eu/taxation_customs/uk_withdrawal_en#heading_2.

¹⁷ https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/general-overview_en.

¹⁸ COM(2019) 276 final.

¹⁹ https://ec.europa.eu/taxation_customs/uk_withdrawal_en#.

²⁰ https://ec.europa.eu/taxation_customs/uk_withdrawal_en#heading_4.

²¹ Informacije o carinskih formalnostih, povezane z brexitom, so za Belgijo, na primer, na voljo na: https://finance.belgium.be/en/customs_excises/enterprises/brexit; za Francijo na: <http://douane.gouv.fr/articles/c957-entreprises-preparez-vous-au-brexit>; in za Nizozemsko na: <https://www.getreadyforbrexit.eu/en>.

Poleg tega so informacije za uporabnike pristanišč Združenega kraljestva in Eurotunnela na voljo na: <https://www.gov.uk/government/publications/communications-pack-roll-on-roll-off-ports-and-eurotunnel-in-the-event-of-a-no-deal-eu-exit/information-for-users-of-roll-on-roll-off-ports-and-eurotunnel-in-a-no-deal-scenario>.

²² Informacije o sanitarnih in fitosanitarnih kontrolah, povezane z brexitom, so za Belgijo, na primer, na voljo na: <http://www.favv-afsca.fgov.be/brexit/>; za Francijo na: <https://agriculture.gouv.fr/le-brexit-et-les-controles-sanitaires-et-phytosanitaires> in za Nizozemsko na: <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/brexit/>.

²³ Glej na primer informacije o „pametni meji“, ki so jih pripravili francoski carinski organi (na voljo na <http://www.douane.gouv.fr/articles/a16171-the-smart-border>); o nizozemski digitalni povezavi z njihovimi pametnimi pristanišči Port Community System (na voljo na <https://www.portbase.com/en/>); in o sistemih, ki

3.2. Zdravila, medicinski pripomočki in kemične snovi

Čeprav so se priprave na izstop Združenega kraljestva na področju zdravil, medicinskih pripomočkov in kemičnih snovi konec marca in v začetku aprila 2019 pospešile, so še vedno potrebna precejšnja končna prizadevanja²⁴. Komisija skupaj z Evropsko agencijo za zdravila, mrežo vodij agencij za zdravila, pristojnimi organi za mrežo medicinskih pripomočkov in Evropsko agencijo za kemikalije še naprej obvešča deležnike, da bi jih opozorila, da se morajo pripraviti do 31. oktobra 2019. Če zdravila, medicinski pripomočki in kemične snovi ne bodo skladni s pravili EU, jih po tem datumu ne bo mogoče dati na trg EU. Komisija meni, da sedanje podaljšanje roka iz člena 50(3) PEU zagotavlja dovolj časa za doseg tega cilja in ne načrtuje sprejetja nadaljnjih ukrepov za nepredvidljive razmere.

Zdravila

Zdravila za uporabo v humani in veterinarski medicini centralno odobri Komisija ali pa jih države članice odobrijo na nacionalni ravni. Izstop Združenega kraljestva vpliva na obe kategoriji zdravil. Kot je navedeno v petem sporočilu o pripravljenosti na brexit z dne 12. junija 2019²⁵, je bila Evropska agencija za zdravila aprila 2019 že blizu zagotovitvi skladnosti z zakonodajo za skoraj vse centralno odobrene proizvode, medtem ko je bilo za proizvode, odobrene na nacionalni ravni, potrebno dodatno delo. Od takrat je bil dosežen znaten napredek, pri čemer je bilo več kot 80 % proizvodov, odobrenih na nacionalni ravni, na dobri poti, da bodo do 31. oktobra 2019 skladni z zakonodajo. Ta napredek je bil delno dosežen zaradi začasne izjeme, ki podjetjem omogoča, da lahko do konca leta 2019 prenesejo obrate za testiranje serij iz Združenega kraljestva v EU-27. Čeprav je ta razvoj dogodkov pozitiven, se industrijo močno spodbuja, naj zagotovi, da bodo vsi zadevni odobreni proizvodi v celoti skladni z zakonodajo do 31. oktobra 2019, in da se prenos obratov za njihovo testiranje serij zaključi do 31. decembra 2019, kar bi zagotovilo, da se lahko zadevni proizvodi še naprej dajejo na trg EU. Poleg tega je glede na posebne izzive, s katerimi se soočajo manjše države članice, ki so se v preteklosti močno opirale na dovoljenja za promet, ki jih je izdalo Združeno kraljestvo, industrija odgovorna za sodelovanje z navedenimi državami članicami, da bi se zagotovila nadaljnja razpoložljivost zdravil.

Medicinski pripomočki

Podatki priglašenih organov Združenega kraljestva kažejo, da je prenos certifikatov za medicinske pripomočke, dane na trg EU-27, na priglašene organe EU-27 v polnem teku in da naj bi bil za veliko večino pripomočkov dokončan do 31. oktobra 2019. Projektna skupina mreže pristojnih organov za medicinske pripomočke za pripravljenost na brexit v tesnem sodelovanju s Komisijo vodi evidenco napredka pri preostalih certifikatih na podlagi povratnih informacij iz raziskave, ki je bila izvedena poleti 2019 med zadevnimi proizvajalci in priglašenimi organi. Rezultati kažejo, da nekateri proizvajalci še vedno niso sprejeli vseh potrebnih ukrepov za prenos certifikatov na priglašeni organ EU-27. Preostale proizvajalce in priglašene organe Združenega kraljestva močno spodbujamo, naj zagotovijo, da bo prenos vseh ustreznih certifikatov in potrebnih prilagoditev etiket za izdelke zaključen do datuma izstopa, tako da bodo lahko proizvajalci svoje proizvode še naprej dajali na trg EU. Komisija in mreža pristojnih organov za medicinske pripomočke bosta septembra in oktobra še naprej spremljali razvoj dogodkov.

se uporabljajo v belgijskih pristaniščih Zeebrugge (na voljo na <https://rxseaport.eu/en/>) in Antwerpen (na voljo na: <https://www.nextport.com/>).

²⁴ Spodaj navedeni številčni podatki glede izdelkov, ki jih je še treba uskladiti z zakonodajo, so preudarne ocene, ki ne upoštevajo dejstva, da za več teh izdelkov morda niso potrebni ukrepi za pripravljenost na brexit iz komercialnih razlogov, ki jih Komisija ne pozna. Nekateri proizvodi se lahko na primer tržijo samo v Združenem kraljestvu, niso več na trgu ali pa so v postopku zamenjave z drugim izdelkom.

²⁵ COM(2019) 276 final.

Kemične snovi

Na področju kemičnih snovi je do sredine avgusta 2019 le 52 % zadevnih registracijskih zavezancev v skladu z uredbo REACH²⁶ preneslo svoje registracije v EU-27. Evropska agencija za kemikalije je v sistemu REACH-IT odprla „okno za izstop Združenega kraljestva iz EU“, da bi lahko zavezanci sprejeli potrebne ukrepe za prenos svoje registracije na podlagi uredbe REACH pred datumom izstopa. Okno za izstop Združenega kraljestva iz EU bo odprto do 31. oktobra 2019. Kar zadeva avtorizacije po uredbi REACH, so imetniki avtorizacij iz Združenega kraljestva, vložniki prošenj za avtorizacijo iz Združenega kraljestva in nadaljnji uporabniki iz Združenega kraljestva, ki dobavljajo snovi ali zmesi v EU-27 kot del obstoječih dobavnih verig, pozvani, naj čim prej sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev skladnosti z zakonodajo za svoje nadaljnje uporabnike v EU-27. Po drugi strani pa nadaljnjim uporabnikom iz EU-27, povezanim z registriranci iz Združenega kraljestva, vložniki prošenj za avtorizacijo iz Združenega kraljestva in nadaljnjimi uporabniki iz Združenega kraljestva, svetujemo, naj pri svojih dobaviteljih preverijo, ali bodo zadevni proizvodi do 31. oktobra 2019 skladni z zakonodajo in po potrebi na podlagi razpoložljivih navodil²⁷ sami sprejmejo ustrezne ukrepe. Skladnost z zakonodajo je ključnega pomena za nadaljnje dajanje kemikalij na trg EU po datumu izstopa.

3.3. Finančne storitve

Komisija na področju finančnih storitev močno spodbuja zavarovalnice in druge izvajalce finančnih storitev, ki tega še niso storili, naj do 31. oktobra 2019 zaključijo svoje pripravljalne ukrepe.

Komisija je 19. decembra 2018 sprejela omejeno število ukrepov za nepredvidljive razmere, vključno z dvema časovno omejenima sklepoma o enakovrednosti, da bi subjektom iz EU-27 omogočila, da svoja pogodbeni razmerja prenesejo na ponudnike storitev, ki smejo opravljati svoje dejavnosti v EU-27. Prvi od teh sklepov Evropskemu organu za vrednostne papirje in trge omogoča začasno priznanje centralnih nasprotnih strank, ki so trenutno ustanovljene v Združenem kraljestvu, kar jim bo omogočilo, da še naprej opravljajo storitve v Uniji. Veljati preneha 30. marca 2020. Drugi centralnim depotnim družbam iz Združenega kraljestva začasno dovoljuje, da subjektom v Uniji še naprej zagotavljajo notarske storitve in storitve centralnega vzdrževanja. Veljati preneha 30. marca 2021. Komisija je poleg tega sprejela dve delegirani uredbi, da bi subjektom iz EU-27, ki imajo odprte pogodbe o izvedenih finančnih instrumentih, pri katerih kliring ni bil opravljen, omogočila, da v 12 mesecih po izstopu Združenega kraljestva nadomestijo nasprotnne stranke iz Združenega kraljestva z nasprotnimi strankami iz EU, ne da bi pri tem izgubile bonitetno obravnavo, ki jo trenutno uživajo te pogodbe. Komisija ocenjuje, da so se družbe v veliki meri pripravile na izstop brez sporazuma, tudi s prenovitvami svojih odprtih pogodb z namenom nadomestitve nasprotnih strank iz Združenega kraljestva, ter da morajo zdaj dokončati svoje priprave v časovnem okviru, ki ga določajo ti ukrepi za nepredvidljive razmere. Komisija zato meni, da ni treba sprejemati dodatnih ukrepov za nepredvidljive razmere. Po datumu izstopa bo še naprej ocenjevala razmere na trgih in sprejemala odločitve o ustreznih ukrepih na podlagi veljavne zakonodaje EU v zadevnem času, zlasti ob upoštevanju okvira, ki je bil uveden z uredbo o infrastrukturi evropskega trga v zvezi z zahtevami za priznanje centralnih nasprotnih strank iz tretjih držav.

²⁶ Uredba (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH) ter o ustanovitvi Evropske agencije za kemikalije in o spremembi Direktive 1999/45/ES ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 793/93 in Uredbe Komisije (ES) št. 1488/94 ter Direktive Sveta 76/769/EGS in direktiv Komisije 91/155/EGS, 93/67/EGS, 93/105/ES in 2000/21/ES (UL L 396, 30.12.2006, str. 1).

²⁷ https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notices_sl; in <https://echa.europa.eu/uk-withdrawal-from-the-eu>.

3.4. Ribišтво

Komisija je poleg dela na zakonodaji za nepredvidljive razmere na področju ribištva (glej oddelek 3.2) nadaljevala posvetovanja z državami članicami o usklajenem pristopu k pripravi na scenarij, po katerem plovilom EU ne bi bil več dovoljen dostop do voda Združenega kraljestva. Obstaja skupna zaveza za tesno sodelovanje in usklajevanje ob takem primeru, vključno s skupnim okvirom za spremljanje sprememb ali izkrivljanj v ribolovnih dejavnostih v vodah EU. To delo se bo v prihodnjem obdobju še okrepilo, Komisija pa je pripravljena olajšati nadaljnjo analizo in razprave. Službe Komisije so 18. julija 2019 objavile tudi nova vprašanja in odgovore v zvezi s posledicami za ribolovne dejavnosti v primeru izstopa brez sporazuma²⁸. Dokument poleg vprašanj o dostopu do voda (in nadzoru nad tem dostopom) ter ribolovnih možnostih vsebuje tudi praktične informacije o vrsti posebnih tem, kot so sanitarni nadzor in carina. Organi držav članic in ribiška združenja so pozvani, da čim bolj razširijo te informacije.

4. TEHNIČNA PRILAGODITEV UKREPOV ZA NEPREDVIDLJIVE RAZMERE IN SPREJETJE DRUGIH PREDHODNO NAPOVEDANIH AKTOV

Kot je bilo navedeno v petem sporočilu o pripravljenosti na brexit z dne 12. junija 2019²⁹, je Komisija pregledala vse ukrepe na ravni EU, ki so bili sprejeti za pripravo na izstop Združenega kraljestva, in ugotovila, da ti zakonodajni in nezakonodajni akti EU še naprej izpolnjujejo zastavljene cilje. Zato jih ni treba vsebinsko spreminjati. Po drugi strani pa so glede na novi rok, ki je posledica sedanjega podaljšanja, potrebne nekatere ciljno usmerjene tehnične prilagoditve v določenih sektorjih. Te so pojasnjene v naslednjih oddelkih.

Kar zadeva nezakonodajne akte o ukrepih za nepredvidljive razmere, ki jih je Komisija sprejela na področju sanitarne zakonodaje EU glede na prejšnji datum izstopa, 12. april 2019, ki so postali zaradi podaljšanja obdobja iz člena 50(3) PEU brezpredmetni, bo Komisija ponovno ocenila razmere pred datumom izstopa in če bo Združeno kraljestvo še naprej dajalo potrebna zagotovila, ponovno sprejela ukrepe, da bi zagotovila, da se uporabljajo od 1. novembra 2019.

4.1. Promet

Na področju prometa so bili sprejeti ukrepi za nepredvidljive razmere, da bi se ohranile bistvene prometne povezave za najbolj prizadete vrste prevoza: letalstvo ter železniški in cestni prevoz potnikov in tovora.

V skladu z načeli, na katerih temeljijo vsi ukrepi za nepredvidljive razmere, so uredbe za nepredvidljive razmere, ki omogočajo nadaljnjo povezljivost, enostranske z omejenim področjem uporabe in se uporabljajo za omejena obdobja. Uredba, ki zagotavlja osnovne povezljivosti cestnega prevoza blaga in potnikov³⁰, je bila sprejeta kmalu po prvem kratkem podaljšanju roka iz člena 50(3) PEU do 12. aprila 2019, s fiksno določenim datumom konca uporabe 31. december 2019, tudi zaradi možnih ureditev za osnovno povezljivost, ki bi lahko bile sprejete v okviru večstranskega sistema kvot Evropske konference ministrov za promet (CEMT). Iz podobnih razlogov je bilo obdobje

²⁸ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/fisheries-qanda_en.pdf.

²⁹ COM(2019) 276 final.

³⁰ Uredba (EU) 2019/501 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. marca 2019 o skupnih pravilih za zagotavljanje osnovne povezljivosti cestnega prevoza blaga in potnikov v zvezi z izstopom Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Unije (UL L 85I, 27.3.2019, str. 39).

uporabe Uredbe, ki zagotavlja osnovno letalsko povezljivost³¹, usklajeno s koncem zimske sezone Mednarodnega združenja letalskih prevoznikov (IATA) 2019/2020 in se bo izteklo 30. marca 2020.

Če Združeno kraljestvo 1. novembra 2019 izstopi iz Evropske unije brez dogovora, bi bilo obdobje uporabe Uredbe (EU) 2019/501 torej omejeno na dva meseca, obdobje uporabe Uredbe (EU) 2019/502 pa na manj kot polovico prvotno predvidenega obdobja.

Da bi zagotovila, da ti uredbi za nepredvidljive razmere dosežeta svoje prvotno opredeljene cilje, vključno z obdobjem njune uporabe, in glede na odložitev datuma izstopa Združenega kraljestva za sedem mesecev, je Komisija danes sprejela predlog za podaljšanje obdobja veljavnosti uredb (EU) 2019/501 in (EU) 2019/502 za enako obdobje. Zato predlaga, da se obdobje uporabe uredbe za nepredvidljive razmere za zagotavljanje osnovne povezljivosti cestnega prevoza blaga in potnikov podaljša do 31. julija 2020. Brez poseganja v izključno pristojnost Unije bi si morale države članice še naprej prizadevati za povečanje števila dovolilnic CEMT, ki bodo v prihodnosti na voljo za prevoz v Združeno kraljestvo. Predlaga tudi, da se obdobje uporabe uredbe za nepredvidljive razmere za zagotavljanje osnovne letalske povezljivosti podaljša do 24. oktobra 2020, pri čemer se ohrani uskladitev s sezono IATA.

Na področju zračnega prevoza Uredba (EU) 2019/502 vključuje tudi poseben mehanizem, s katerim bi letalski prevozniki EU izpolnjevali zahtevo glede večinskega lastništva in nadzora EU po izstopu Združenega kraljestva. Nacionalni organi so zdaj dokončali pregled načrtov, ki so jih predložili prizadeti letalski prevozniki, ter zadevne letalske prevoznike in Komisijo obvestili o pozitivnih rezultatih svojih ocen. Komisija je stopila v stik s pristojnimi nacionalnimi organi in v nekaterih primerih izrazila dvome o tem, ali bi predloženi načrti zagotovili skladnost z zahtevami EU. Prizadete letalske družbe morajo zagotoviti popolno skladnost z zahtevo glede večinskega lastništva in nadzora EU najpozneje do konca obdobja iz Uredbe (EU) 2019/502. Če se uporaba Uredbe (EU) 2019/502 podaljša v skladu z današnjim predlogom, se bo to obdobje končalo 30. aprila 2020³². Nacionalni organi morajo do tega datuma zagotoviti, da se zakonodaja EU spoštuje in učinkovito izvaja.

Čeprav za občasni avtobusni prevoz potnikov ni bil sprejet noben ukrep za nepredvidljive razmere, so bili pripravljeni potrebni ukrepi za zagotovitev povezljivosti na tem področju od datuma izstopa, ki temeljijo na mednarodnem instrumentu Sporazumu Interbus³³. Združeno kraljestvo je deponiralo listino o pristopu k navedenemu sporazumu in po datumu izstopa bo njegova samostojna pogodbenica.

4.2. Ribolovne dejavnosti

Glede na tveganje izstopa brez sporazuma 1. novembra 2019 je ob upoštevanju pomena ribištva za gospodarsko preživetje številnih obalnih skupnosti in za zagotovitev trajnostnega ribolova v ustreznih vodah pomembno, da se zagotovi ureditev, ki bo omogočala nadaljevanje vzajemnega ribolovnega dostopa za plovila EU in Združenega kraljestva do njunih voda v skladu s pogoji, določenimi v ustreznih uredbah Sveta o določitvi ribolovnih možnosti, če so ribolovne možnosti, ki sta jih določili obe strani, v skladu s trajnostnim upravljanjem zadevnih staležev. S tem namenom je Komisija danes sprejela predlog za podaljšanje uredbe o nepredvidljivih razmerah za dovoljenja za ribolov, sprejete marca

³¹ Uredba (EU) 2019/502 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. marca 2019 o skupnih pravilih za zagotavljanje osnovne letalske povezljivosti v zvezi z izstopom Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Unije (UL L 85I, 27.3.2019, str. 49).

³² Člen 7(1) Uredbe (EU) št. 2019/502.

³³ Sporazum o mednarodnih občnih avtobusnih prevozih potnikov (Interbus) (UL L 321, 26.11.2002, str. 13).

2019³⁴, do konca leta 2020. S tem bi se ohranil poenostavljen pravni okvir, ki bi Evropski uniji omogočil, da bi lahko še naprej izdajala dovoljenja plovilom Združenega kraljestva za vstop v vode EU in upravljala zahteve plovil EU, ki vstopajo v vode Združenega kraljestva, za dovoljenja, če bi bila izpolnjena pogoja glede vzajemnega dostopa in trajnosti. Ta začasni okvir, ki zagotavlja pravno varnost ribičem in ohranjanje staležev rib, je potreben, če ne bo sklenjen sporazum o ribolovu z Združenim kraljestvom kot tretjo državo. Na podlagi tega in na podlagi predhodne uskladitve z državami članicami je Komisija pripravljena Združenemu kraljestvu predložiti zahteve za dovoljenje, ki se nanašajo na plovila EU, takoj po izstopu Združenega kraljestva iz Evropske unije. Predlog ohranja možnost zamenjave kvot z Združenim kraljestvom leta 2020, pri čemer bi lahko Komisija izvedla izmenjavo kvot z Združenim kraljestvom v skladu s postopkom, določenim v predlogu.

4.3. Proračun EU

V primeru izstopa brez sporazuma Združeno kraljestvo in upravičenci iz njega v številnih primerih ne bodo mogli več zaprositi za nova finančna sredstva in ne bodo več upravičeni do financiranja ali pa bo prenehala njihova sedanja udeležba v programih EU. Plačila bi bilo zato treba začasno prekiniti in bi jih bilo mogoče izvesti šele, če in ko se bosta Evropska unija in Združeno kraljestvo dogovorila o finančni poravnavi. V določenih primerih bo morda treba prekiniti pogodbe, če ne bodo več izpolnjevale zahtev za upravičenost iz programa EU, ali pa bodo potrebne njihove spremembe, da se zagotovi združljivost z zahtevami glede upravičenosti³⁵. Da bi se kar najbolj zmanjšale motnje, do katerih bi prišlo zaradi tega rezultata, je Evropska unija 9. julija 2019 sprejela uredbo o nepredvidljivih razmerah za proračun EU³⁶, ki ohranja upravičenost Združenega kraljestva in upravičencev iz njega za stroške, nastale v letu 2019, če bo Združeno kraljestvo izpolnilo več pogojev, zlasti to, da plača svoj delež za leto 2019 v proračunu EU pred določenim datumom ter da dovoli potrebne revizije in nadzor, tudi na svojem ozemlju, kot je določeno v ustreznih pravilih EU. Komisija se vzporedno s tem sporočilom posvetuje s strokovnjaki držav članic v skladu z veljavnimi postopki o osnutku delegirane uredbe, ki prilagaja roke iz uredbe o nepredvidljivih razmerah glede na podaljšanje roka iz člena 50(3) PEU.

Po podaljšanju roka iz člena 50(3) PEU do 31. oktobra 2019 bi ukrep v sedanji obliki zajemal le obdobje dveh mesecev. Zato je Komisija danes sprejela predlog, v katerem obstoječa uredba o nepredvidljivih razmerah za leto 2019 velja tudi v letu 2020. Združeno kraljestvo in upravičenci iz njega bodo torej še naprej upravičeni do sodelovanja v programih v okviru proračuna EU in do financiranja do konca leta 2020, če bo Združeno kraljestvo sprejelo in izpolnilo pogoje iz uredbe o izrednih razmerah iz leta 2019, plačalo svoje proračunske prispevke za leto 2020 ter omogočilo izvedbo potrebnih revizij in kontrol.

4.4. Finančna pomoč za nepredvidljive razmere

Kot je bilo napovedano v četrtem sporočilu o pripravljenosti na brexit z dne 10. aprila 2019³⁷, je Komisija proučila, kako bi lahko obstoječe programe in instrumente uporabili za podporo najbolj

³⁴ Uredba (EU) 2019/498 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. marca 2019 o spremembi Uredbe (EU) 2017/2403 glede dovoljenj za ribolov za ribiška plovila Unije v vodah Združenega kraljestva in ribolovnih operacij ribiških plovil Združenega kraljestva v vodah Unije (UL L 85I, 27.3.2019, str. 25).

³⁵ Na primer, prejemniki nepovratnih sredstev Evropskega raziskovalnega sveta v okviru programa Obzorje 2020 imajo možnost, da svojo donacijo preselijo v drugo državo. Izdana bodo navodila o združljivosti z ustreznimi zahtevami glede upravičenosti.

³⁶ Uredba Sveta (EU, Euratom) 2019/1197 z dne 9. julija 2019 o ukrepih za izvrševanje in financiranje splošnega proračuna Evropske unije za leto 2019 v zvezi z izstopom Združenega kraljestva iz Unije (UL L 189, 15.7.2019, str. 1).

³⁷ COM(2019) 195 final.

prizadetim sektorjem, zlasti kmetijstvu in ribištvo, regijam in nacionalnim organom, ki se bodo kljub pripravam soočili z velikimi motnjami. Namen tega paketa finančne pomoči je v okviru razpoložljivih sredstev zagotoviti podporo tistim, ki jih bo izstop brez sporazuma najbolj prizadel.

V kmetijskem sektorju bo za podporo trgu in neposredno finančno podporo kmetom na voljo celoten spekter obstoječih instrumentov, da se ublažijo najhujše posledice za kmetijsko-živilske trge v primeru scenarija brez dogovora. Nacionalna finančna podpora bi morala biti enakovredna izjemnim tržnim ukrepom EU, s čimer bi se pomnožil učinek posredovanja Evropske unije.

Komisija je danes sprejela predlog za razširitev področja uporabe Solidarnostnega sklada EU, tako da krije resno finančno breme držav članic, ki ga je mogoče neposredno pripisati izstopu brez sporazuma in se mu ni bilo mogoče izogniti s predhodno pripravo. To vključuje podporo shemam državne pomoči za podjetja, ukrepe za ohranitev obstoječih zaposlitev in zagotovitev delovanja mejnih, carinskih, sanitarnih in fitosanitarnih kontrol.

Komisija je danes sprejela tudi predlog, ki zagotavlja, da je pod določenimi pogoji Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji na voljo za podporo delavcem, ki so postali presežni zaradi izstopa brez sporazuma.

Poleg obeh zgoraj navedenih zakonodajnih ukrepov se lahko uvedejo tudi drugi ukrepi, ne da bi bilo treba zato spremeniti zakonodajo. Komisija je pripravljena ukrepati hitro, če se države članice odločijo spremeniti svoje programe strukturnih in investicijskih skladov³⁸, da bi del razpoložljivih sredstev v okviru svojih nacionalnih sredstev namenile za reševanje izzivov, ki bi jih povzročil izstop brez sporazuma. Komisija bo prav tako hitro ukrepala, če bi želele države članice spremeniti dodelitev svojih nacionalnih sredstev v okviru Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo. Komisija pa je tudi pripravljena predlagati spremembe sporazuma med Evropsko unijo in Evropskim investicijskim skladom, da se omogoči uporaba programa za konkurenčnost malih in srednjih podjetij (COSME) za omogočanje lažjega dostopa do financiranja za mala in srednja podjetja, ki morajo zaradi izstopa Združenega kraljestva brez sporazuma izvesti naložbe v spremembo svoje poslovne organizacije, ob upoštevanju ustreznih pogojev in proračunske razpoložljivosti.

Za še hitrejšo podporo prizadetim deležnikom, na primer malim in srednjim podjetjem z znatno izpostavljenostjo Združenemu kraljestvu, pravila EU o državni pomoči ponujajo prožne rešitve za nacionalne podporne ukrepe.

5. IRSKA

Če sporazum o izstopu ne bo sklenjen, bo izstop Združenega kraljestva iz EU privedel do dveh ločenih fiskalnih in regulativnih območij na irskem otoku. V skladu z mednarodnim pravom in zlasti s pravili Svetovne trgovinske organizacije bosta od 1. novembra 2019 tako EU kot Združeno kraljestvo zavezana, da na proizvode drugega uvedeta tarife, ki se uporabljajo za blago iz katere koli druge članice Svetovne trgovinske organizacije brez preferencialnega režima. Poleg tega bo zakonodaja EU zahtevala, da se za vse blago, ki vstopa na Irsko iz Združenega kraljestva, izvajajo ustrezni pregledi in kontrole za zaščito varnosti in zdravja državljanov EU, ohranjanje celovitosti notranjega trga in zagotavljanje skladnosti s fiskalnimi obveznostmi (dajatve, posredni davki).

Komisija in Irsko še naprej sodelujeta v kontekstu edinstvenih razmer na irskem otoku in njenega dvojnega cilja, tj. zaščite celovitosti notranjega trga ob preprečitvi trde meje, da bi opredelili ureditev tako za nujne rešitve takoj po izstopu brez sporazuma kot za stabilnejšo rešitev za obdobje po njem. Varovalna rešitev, določena v sporazumu o izstopu, je edina opredeljena rešitev, ki ščiti Velikonočni

³⁸ Evropski sklad za regionalni razvoj, Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja, Evropski socialni sklad, Kohezijski sklad ter Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo.

sporazum, zagotavlja spoštovanje obveznosti po mednarodnem pravu in ohranja celovitost notranjega trga.

6. ODZIVANJE NA MOTNJE PO IZSTOPU BREZ SPORAZUMA

Če bo Združeno kraljestvo izstopilo iz Evropske unije brez sporazuma, se bodo številni akterji po pričakovanjih soočili z motnjami, zlasti v prvih dneh. Komisija in države članice bodo v tesnem stiku, da bodo usklajevale svoje odzivanje na vsa vprašanja, ki bi se lahko pojavila, in določile, kako jih je najbolje reševati. Komisija je za obdobje takoj po izstopu brez sporazuma ustanovila klicni center za uprave držav članic, s katerim jim bo omogočila hiter dostop do strokovnega znanja služb Komisije z vzpostavitev neposrednega komunikacijskega kanala, tudi za lažje usklajevanje med nacionalnimi organi, ki bo potrebno. Državljeni, podjetja in drugi deležniki EU lahko prek svojih običajnih kanalov stopijo v stik z nacionalnimi ali lokalnimi upravami. Za vsa vprašanja se lahko obrnejo tudi na klicni center Europe Direct (brezplačna telefonska številka 00 800 6 7 8 9 10 11 kjer koli v Evropski uniji). Klicni center Europe Direct bo imel v času okoli izstopa podaljšan delovni čas.

7. ZAKLJUČKI

Čeprav je cilj EU urejen izstop Združenega kraljestva, Komisija ponavlja, da se morajo vsi pripraviti na morebiten izstop Združenega kraljestva brez sporazuma 1. novembra 2019. Komisija še naprej poziva vse deležnike, naj dokončajo svoje priprave, in zlasti poudarja, da mora industrija ukrepati na občutljivih področjih, kot so zdravila, medicinski pripomočki in kemikalije. Prav tako poziva vse gospodarske subjekte EU, ki bodo po izstopu trgovali z Združenim kraljestvom ali vanj ali iz njega prevažali blago, naj upoštevajo potrebo po carinskih, sanitarnih in fitosanitarnih pregledih in postopkih ter logistične izzive, ki jih je mogoče pričakovati v novem pravnem okviru na mejnih prehodih v Združeno kraljestvo in iz njega.

Da bi upoštevala odložitev datuma izstopa, je Komisija poleg tega sporočila sprejela tri zakonodajne predloge o podalšanju, po potrebi, trajanja obstoječih ukrepov za nepredvidljive razmere na področju prometa in ribištva ali o zagotovitvi okvira za leto 2020 v okviru proračuna EU. V okviru svežnja je sprejela tudi dva dodatna zakonodajna predloga, ki po potrebi omogočata finančno podporo za nepredvidljive razmere. Nazadnje je v skladu z veljavnimi postopki strokovnjakom držav članic poslala v posvetovanje delegirani akt, s katerim se roki iz uredbe o nepredvidljivih razmerah za proračun EU za leto 2019³⁹ prilagodijo sedanjemu datumu izstopa. Komisija sozakonodajalca poziva, naj zagotovita hitro sprejetje predlaganih zakonodajnih aktov, tako da bodo po potrebi začeli veljati do datuma izstopa Združenega kraljestva.

Komisija bo v času okoli datuma izstopa podaljšala delovni čas svojega klicnega centra za državljane in podjetja ter vzpostavila poseben klicni center, prek katerega bo organom držav članic zagotavljala strokovno znanje in izkušnje ter olajšala potrebno usklajevanje med nacionalnimi organi. Komisija prav tako poziva države članice, naj okrepijo komunikacijske dejavnosti, ki so se izvajale v začetku tega leta, in navežejo stike z nacionalnimi deležniki ter sprejmejo potrebne ukrepe, da se bodo lahko odzvale na morebitne motnje, zlasti v obdobju neposredno po izstopu brez sporazuma.

³⁹ Uredba Sveta (EU, Euratom) 2019/1197 z dne 9. julija 2019 o ukrepih za izvrševanje in financiranje splošnega proračuna Evropske unije za leto 2019 v zvezi z izstopom Združenega kraljestva iz Unije (UL L 189, 15.7.2019, str. 1).